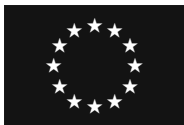

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

16.2.2005

B6-0094/2005

NÁVRH UZNESENIA

ktorý na základe otázok na ústne zodpovedanie B6-0026/2004 a B6-0025/2004

v súlade s článkom 108 odsekom 5 rokovacieho poriadku

predkladá Anders Samuelsen

v mene Výboru pre zahraničné veci

o stave regionálnej integrácie na západnom Balkáne

Uznesenie Európskeho parlamentu o stave regionálnej integrácie na západnom Balkáne

Európsky parlament,

- so zreteľom na výročné správy Komisie o procese stabilizácie a pridružovania pre juhovýchodnú Európu,
  - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o krajinách juhovýchodnej Európy a o procese stabilizácie a pridružovania, najmä na uznesenie z 20. novembra 2003,
  - so zreteľom na historickú návštevu chorvátskeho premiéra Srbska a Čiernej Hory dňa 15. novembra 2004 a na spoločné vyhlásenie podpísané pri tejto príležitosti, v ktorom obe krajiny zdôraznili svoj záväzok vstúpiť do Európskej únie, ako aj ich želanie vyriešiť otvorené otázky vrátane ochrany menšín, návratu srbských utečencov do Chorvátska a informácií o Chorvátoch, ktorí sa stratili počas vojny,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci o predĺžení mandátu Európskej agentúry pre obnovu (A6-0031/2004)¹ a na otázky na ústne zodpovedanie položené Rade (B6-0026/04) a Komisii (B6-0025/04),
  - so zreteľom na článok 108 odsek 5 rokovacieho poriadku
- A. keďže EÚ v roku 1999 iniciovala proces stabilizácie a pridružovania (SAP) pre krajiny západného Balkánu (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Chorvátsko, Srbsko a Čiernu Horu a Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko) ako svoj hlavný príspevok k Paktu stability, ktorý vytvára strategický rámec pre vzťahy týchto krajín s EÚ a súčasne zahŕňa nadviazanie nových zmluvných vzťahov (dohody o stabilizácii a pridružení) a program pomoci (CARDS),
- B. keďže bilaterálne vzťahy dopĺňajú multilaterálny rámec, v ktorom sa má rozvíjať regionálna spolupráca a dobré susedské vzťahy ako základné podmienky pre konkrétnu perspektívu členstva,
- C. keďže Európske rady vo Feire a v Nice (v júni a decembri 2000) otvorene uznali európske odhodlanie krajín zahrnutých do procesu stabilizácie a pridružovania a ich potenciál ako kandidátov na členstvo v EÚ,
- D. keďže tieto krajiny dosiahli pokrok, ale keďže pred nimi stojí ešte veľa náročných úloh, kým dovíšia prechod na plne fungujúce demokracie a trhové hospodárstva a kým dokážu udržať úzke vzťahy s EÚ, a keďže napokon, kým ich európske odhodlanie je nepopierateľné, ďalší pokrok popri týchto líniiach bude závisieť od schopnosti jednotlivých krajín ako takých dosiahnuť výrazné zlepšenia,
- E. keďže štátne spoločenstvo Srbsko a Čierna Hora, vytvorené z podnetu EÚ na pomoc v

---

¹ P6_TA-PROV(2004)0056.

procesu demokratických a hospodárskych reforiem a na urýchlenie jeho integrácie do EÚ, v súčasnosti nespĺňa očakávania,

- F. keďže vytvorenie demokratického Kosova nielen pre národnostné menšiny, ale pre všetky národnostné skupiny, ktoré tam žijú, musí byť cieľom činností EÚ a keďže súčasná aj budúca pomoc musí vychádzať z týchto zásad; keďže výsledky tohto úsilia sú neuspokojivé; keďže situácia v Kosove a nedostatočná bezpečnosť ostatných príslušníkov srbskej komunity a iných nealbánskych komunit, najmä po vypuknutí etnických násilí v marci 2004, má taktiež nepriaznivý vplyv na situáciu v Srbsku,
- G. keďže ustanovenia rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 o návrate Srbov a iných utečencov do svojich domovov v Kosove sa stále nedodržia,
- H. keďže veľký počet vnútorne presídlených osôb v Srbsku a Chorvátsku predstavuje ďalšiu finančnú záťaž pre obe krajiny,
- I. keďže existencia dvoch pološtátnych útvarov a ich zatiaľ nevyjasnený štatút prispievajú k nestabilite regiónu,
- J. keďže súčasný inštitucionálny rámec vyplývajúci z Daytonských dohôd oslabuje životaschopnosť Bosny a Hercegoviny a predstavuje prekážku európskej integrácie,
- K. keďže neúspešné referendum konané dňa 7. novembra v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko sa vyjasnila cesta pre uplatňovanie Ohridskej dohody a zvýšilo sa tempo európskej integrácie,
- L. keďže blížiac sa otvorenie prístupových rokovaní s Chorvátskom by malo byť považované za pozitívny signál vyslaný všetkým krajinám v regióne s ohľadom na ich perspektívu vstupu do EÚ,
  1. zdôrazňuje, že v súlade s európskou bezpečnostnou stratégiou, ktorá bola schválená v decembri 2003, je západný Balkán regiónom s najvyššou prioritou pre EÚ a že budúcnosť regiónu je jednoznačne spojená s európskou integráciou, ale že táto budúcnosť závisí do veľkej miery od samotných krajín regiónu;
  2. berie na vedomie, že politické vlastníctvo a znalosť technického mechanizmu európskej integrácie sú dôležitými prvkami, je však potrebné posilniť príslušné orgány, najmä volené orgány (v krajinách tohto regiónu), a uznáva, že to bude vyžadovať značné množstvo dodatočných finančných prostriedkov;
  3. vyjadruje hlboké znepokojenie nad vážnou hospodárskou a sociálnou situáciou v oblasti; zdôrazňuje, že vyriešenie tejto dôležitej otázky je jedným z hlavných kľúčov k stabilnému rozvoju týchto krajín; vyzýva vlády a EÚ, aby sociálny a hospodársky rozvoj zaradili medzi svoje najvyššie priority;
  4. pripomína, že na summite v júli 2002 najvyšších predstaviteľov Bosny a Hercegoviny, Chorvátska a Srbska a Čiernej Hory bolo prijaté spoločné vyhlásenie o uplatňovaní Daytonskej dohody, o zachovaní nemeniteľnosti hraníc, o podpore návratu utečencov a spolupráci v oblasti európskej integrácie;

5. víta bilaterálnu dohodu o ochrane menšín uzavretú medzi Chorvátskom a spoločenstvom štátov Srbsko a Čierna Hora dňa 15. novembra 2004, v ktorej obe strany vyjadrili ochotu uznať, že národnostné menšiny sú prvkom, ktorí obohacuje spoločnosť;

Bosna a Hercegovina

6. konštatuje, že deväť rokov po podpísaní Daytonskej dohody sa nepodarilo vyriešiť hlavné politické problémy, že krajina je veľmi rozdelená a politická stabilita je zraniteľná; domnieva sa, že existuje naliehavá potreba nových politických iniciatív založených na prístupe zdola nahor a na účasti troch národov, ktorí žijú na tomto území v trvalom mieri ako susedia;
7. upozorňuje na priority, ktoré ešte neboli splnené: plná spolupráca s ICTY, bezpečnostné otázky, budovanie orgánov, infraštruktúra, energetika; víta rozhodnutie EÚ prevziať mierové operácie od jednotiek SFOR pod velením NATO, ktorých mandát vypršal 2. decembra 2004, a v tejto súvislosti zdôrazňuje obrovský význam tejto doteraz najväčšej vojenskej misie EÚ, ktorá výrazne zviditeľní EÚ v Bosne; berie na vedomie, že vďaka tomu bude EÚ hlavným medzinárodným aktérom v Bosne, ktorý bude mať k dispozícii nielen vojenské prostriedky, ale aj civilné nástroje vrátane pomoci, obchodu a politického dialógu; poukazuje na rozpor medzi niektorými politickými silami v Bosne a Hercegovine, ktoré otvorene podporujú európsku integráciu, bránia však uskutočneniu nevyhnutných reforiem potrebných pre fungovanie štátu;
8. víta skutočnosť, že EÚ je pripravená prevziať väčšiu mieru zodpovednosti za stabilitu v Bosne a Hercegovine, než tomu bolo v minulosti; konštatuje, že najväčšia vojenská misia EÚ EUFOR dopĺňa policajnú misiu EÚ v Bosne a Hercegovine; zdôrazňuje preto, že prevzatie mierových operácií od jednotiek SFOR pod vedením NATO v decembri 2004 predstavuje 10 rokov po Dayton veľkú príležitosť pre ďalší pokrok; berie na vedomie, že súčasťou misie sú vojenské aj policajné zložky; vyzýva Radu na zabezpečenie maximálnej miery koordinácie medzi veľkým počtom aktérov a na zaistenie toho, aby bol Európsky parlament dobre informovaný a dostával konkrétne informácie o misii EUFOR;
9. víta prácu nedávno vytvoreného riaditeľstva pre európsku integráciu pri vláde Bosny a Hercegoviny; uznáva pozitívny vývoj, ktorý nastal; opätovne zdôrazňuje dôležitosť toho, aby orgány pokračovali v reformnom procese a upriamili svoju pozornosť na také priority, akými sú boj proti korupcii a organizovanému zločinu, pátranie po vojnových zločincoch, ktorí sú stále na slobode, riešenie otázok stagnujúceho hospodárstva, príliš vysokých nákladov na udržiavanie funkčnej štátnej správy a celkovo nedostatočných administratívnych kapacít;
10. ľutuje rozhodnutie Spojených štátov, ktoré vstúpilo do platnosti v júni 2003, zaručujúce americkým občanom v Bosne imunitu voči trestnému stíhaniu Medzinárodným trestným súdom v Haagu potom, ako ho ratifikoval parlament Bosny a Hercegoviny;
11. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, najmä vládu Srbskej republiky, aby plne spolupracovali s Medzinárodným tribunálom pre vojnové zločiny v Juhoslávii (ICTY) pri hľadaní osôb obvinených z vojnových zločinov, a v prípade, že bude táto požiadavka splnená, podporí v budúcnosti pozvanie Bosny na účasť na programe Partnerstvo za

mier; zdôrazňuje, že najväčšou otázkou naďalej predstavuje skutočnosť, že doteraz neboli potrestané osoby obvinené z vojnových zločinov a je zložité dosiahnuť ich vydanie, čo je prekážkou zmierenia národov a rozvoja vzájomnej dôvery medzi nimi; vyzýva orgány v Bosne a Hercegovine na všetkých úrovniach správy, občiansku spoločnosť, ortodoxnú cirkev a iných ďalších zodpovedných činiteľov, aby vyvinuli maximálne úsilie na to, aby boli Karadič a Mladič postavení pred súd; v tejto súvislosti víta, že polícia Srbskej republiky v nedávnej dobe zadržala osem osôb na základe miestnych zatykačov vydaných v súvislosti s obvinením zo spáchania vojnových zločinov a že Rada prijala rozhodnutie zmraziť aktíva väčšieho počtu osôb obvinených zo spáchania vojnových zločinov;

12. uznáva, že v Bosne a Hercegovine je stále potrebný Úrad vysokého predstaviteľa (ÚVP); požaduje väčšiu transparentnosť a parlamentný dozor EP nad činnosťami a rozhodnutiami tohto úradu; najmä vzhľadom na plánovaný postupný presun jeho činností do rúk orgánov Bosny a Hercegoviny;
13. je hlboko znepokojený zistením vedcov Environmentálneho programu OSN (UNEP), že vzorky vody a pôdy odobraté v rôznych častiach Bosny a Hercegoviny sú kontaminované ochudobneným uránom; vyjadruje svoje znepokojenie nad nečinnosťou s ohľadom na odporúčania UNEP, aby boli znečistené oblasti dekontaminované;
14. víta opätovné pripojenie elektrických generátorov v Bosne a Hercegovine, Chorvátsku, Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko a v Srbsku a Čiernej Hore k západoeurópskemu systému UCTE, ktoré bolo prerušené v roku 1991; je presvedčený, že opätovné jednotenie bosnianskeho trhu, v minulosti rozdeleného federálne oblasti a oblasti Srbskej republiky, podporí obnovu hospodárstva Bosny;

Srbsko a Čierna Hora

15. poukazuje na skutočnosť, že nasledujúce dva roky budú kritické roky pre štátne spoločenstvo Srbsko a Čierna Hora, pretože nájdenie vzájomne uspokojivého riešenia bude kľúčovým faktorom pre stabilitu celého regiónu; opätovne pripomína, že EÚ by mala byť pripravená pomôcť Srbsku a Čiernej Hore dospieť k trvalému usporiadaniu, pričom by mala zaujať neutrálny postoj, pokiaľ ide o to, ako by mal tento vzťah vyzeráť;
16. ľutuje, že Srbsko ešte stále nedostatočne spolupracuje s ICTY a vyzýva úrady na dosiahnutie ďalšieho pokroku v otázke vojenskej a policajnej reformy, s osobitným dôrazom na tajnú políciu;
17. pripomína vláde Srbska a Čiernej Hory, že dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd vrátane práv menšín a národnostných skupín je jedným zo základných kritérií kodanských kritérií a nevyhnutým predpokladom ďalšieho zapojenia do SAP, čo by prípadne mohlo viesť k členstvu v EÚ;
18. uznáva, že budúce rozhodnutia o štatúte Kosova budú mať politické následky pre Srbsko, a vyzýva preto Belehrad a Prištinu, aby viedli dialóg v duchu spolupráce a našli konštruktívne riešenie pre budúcnosť Kosova;

19. vyzýva Komisiu, aby urýchlene dokončila práce na realizačnej štúdii s cieľom otvoriť čo najskôr rokovania o uzavretí stabilizačnej a asociačnej dohody s Európskou úniou;
20. berie na vedomie výsledky nedávnych volieb (23. októbra), vyslovuje však poľutovanie nad hromadným bojkotom volieb zo strany srbskej menšiny v Kosove a nad skutočnosťou, že to ešte zvyrazňuje hlboké rozdelenie, ktoré pretrváva v oblasti;
21. uvedomuje si, že vyhodnotenie zavádzania noriem sa uskutoční v polovicu roku 2005 s cieľom rozhodnúť o možnosti otvorenia diskusií o budúcom štatúte Kosova;
22. trvá však na tom, že je potrebné, aby orgány v Kosove podnikli rózne kroky na zvýšenie bezpečnosti všetkých obyvateľov Kosova;
23. uznáva dôležitosť vyhľadávacieho mechanizmu procesu stabilizácie a pridružovania (STM) ako spôsobu podpory Kosova pri jeho štrukturálnych reformách, ktoré sú kompatibilné s EÚ;
24. poukazuje na skutočnosť, že viac ako päť rokov po konflikte nebolo ešte rozhodnuté o osude takmer 3500 Kosovčanov; vyzýva vládu Srbska, aby aktívne spolupracovala pri poskytovaní všetkých informácií, ktoré sa týkajú pohrešovaných osôb; vyzýva tiež kosovské orgány, aby poskytli všetky informácie týkajúce sa 500 kosovských Srbov, ktorí sú stále nezvestní;
25. vyzýva kosovské orgány, aby rešpektovali práva srbskej komunity, uľahčili návrat srbských utečencov, dodržiavali rezolúciu č. 1244 Bezpečnostnej rady OSN a róznejšie bojovali proti organizovanému zločinu a obchodovaniu s drogami;

Albánsko

26. je znepokojený nad tým, že politické ovzdušie v Albánsku je problematické, pričom napätie vo vláducej strane viedlo k jej vnútornému rozštiepeniu; odsudzuje neschopnosť albánskej vlády účinne konať; od všetkých politických strán očakáva, že podniknú praktické kroky na zlepšenie politickej klímy;
27. zdôrazňuje nevyhnutnosť zvýšenia administratívnej kapacity Albánska a boja proti svojvoľnému konaniu zo strany orgánov; odporúča, aby sa prijali posilnená opatrenia s cieľom poskytnúť prostriedky potrebné na boj proti korupcii, organizovanému zločinu, obchodovaniu s ľuďmi, zbraňami a drogami a zlepšenia zamerané na dosiahnutie nezávislého a výkonného súdneho systému, najmä na rozvoj fungovania administratívnych súdov;
28. uznáva, že vzhľadom na úlohu, ktorú musí Albánsko zohrávať v boji proti organizovanému zločinu, je najdôležitejším aktérom, pokiaľ ide o stabilizáciu oblasti;
29. uvedomuje si, že je treba vykonať ešte veľa práce na rozvoji hospodárstva (napr. štvrtina obyvateľstva žije pod hranicou chudoby), potieraní korupcie a zvýšení transparentnosti; upozorňuje na zložitú situáciu v oblasti vzdelávania, najmä s ohľadom na nutnosť zaručenia rovnakých možností vzdelávať sa pre deti vo všetkých častiach krajiny;

30. vyzýva vládu Albánska a jeho orgány, aby rešpektovali práva etnickej gréckej menšiny a poukazuje na skutočnosť, že pokrok v rokovaní o Stabilizačnej a asociačnej dohode a budúcnosti Albánska v EÚ priamo závisia od dodržiavania ľudských práv a práv menšín;

Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko

31. zastáva názor, že úplná účasť Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko na európskom integračnom procese bude prospešná nielen pre samotnú krajinu, ale aj pre celú oblasť;
32. víta úsilie vlády pri realizácii decentralizačných reforiem ako súčasť rámcovej dohody podpísanej v Ohride v roku 2001; víta výsledky referenda uskutočneného v novembri 2004, ktoré ukázalo podporu európskeho smerovania krajiny a vytvorilo podmienky pre ďalšie reformy; poukazuje na skutočnosť, že úsilie Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko by mali v primeranej miere podporiť podporné programy EÚ, ktoré by mali byť ešte viac „dekoncentrované“, aby mohli zahrnúť aj skúsenosti vnútroštátnych a miestnych orgánov;
33. zastáva názor, že neúspech referenda o možnosti územného rozdelenia dláždí cestu k zmiereniu dvoch hlavných etnických skupín tak, ako sa uvádza v Ohridskej dohode, aby sa Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko stala vzorom mierového spoluzitia a prispela k stabilizácii celej oblasti;
34. žiada Komisiu, aby teraz zapojila štátne orgány priamo do systému finančného riadenia pomoci EÚ, ako sa uvádza v programe CARDS;

Chorvátsko

35. víta rozhodnutie prijaté 18. júna 2004¹ udeliť Chorvátsku štatút kandidáta;
36. teší sa zo skorého otvorenia vstupných rokovaní s Chorvátskom na základe zásady vlastných zásluh;
37. vyzýva chorvátsku vládu, aby posilnila dialóg so všetkými susednými krajinami a plne spolupracovala s ICTY;
38. vyzýva Chorvátsko, aby usporiadalo pretrvávajúce hraničné spory prostredníctvom dialógu so Slovinskom, vyhýbalo sa jednostranným akciám s cieľom ohroziť stanovenie slovinsko-chorvátskych hraníc a ovplyvniť vymedzenie hraníc bez dohody a aby realizovalo dohodu s bývalou Juhosláviou (dnešným Srbskom a Čiernou Horou) o poloostrove Prevlaka a o nenarušenej námornej doprave do Kotorského zálivu (Boka Kotorska) a aby urobilo všetko, čo je v jeho silách, na podporu a uľahčenie návratu utečencov;
39. berie na vedomie návštevu chorvátskeho premiéra Sanadera v Belehrade v novembri 2004, ktorá bola prvou oficiálnou návštevou tohto druhu od rozpadu bývalej Juhoslávie;

---

¹ Pozri závery Rady, 17/18 jún 2004 (10679/04 REV 2).

konštatuje, že premiér Sanader a srbsko-čiernohorský prezident Marovič podpísali dohody o národnostných menšinách a o vedecko-technickej spolupráci a že sa zhodli na tom, že k budúcnosti Chorvátska ako aj Srbska a Čiernej Hory musí patriť členstvo v Európskej únii;

40. vyzýva úrady, aby podnikli významné kroky na uľahčenie návratu utečencov a na zabezpečenie spravodlivých a účinných súdov pre zločiny spáchané počas vojny;

Všeobecné body

41. vyzýva k lepšej koordinácii činností medzinárodného spoločenstva v tejto oblasti; berie na vedomie, že vzhľadom na veľký počet aktérov v regióne treba definovať/prerozdeliť kompetencie medzi nimi; upriamuje osobitnú pozornosť na potrebu jasného prerozdelenia zodpovedností/kompetencií medzi Európskou agentúrou pre obnovu a „dekoncentrovanými“ delegáciami Európskej komisie v oblasti;
42. požaduje lepšie definovanie stratégie EÚ týkajúcej sa Balkánu v najbližších rokoch a najmä vzhľadom na začatie rokovaní s Chorvátskom žiada, aby EÚ venovala osobitnú pozornosť tomu, aké posolstvo vyšle iným juhovýchodným európskym štátom;
43. poukazuje na to, že proces stabilizácie a pridružovania na západnom Balkáne predstavuje nevyhnutný rámec pre dané krajiny na ich ceste k členstvu v EÚ;
44. poukazuje na to, že by sa mala posilniť úloha procesu stabilizácie a pridružovania a dohôd o stabilizácii a pridružení a že by EÚ mala predostrieť jasný program postupných krokov integrácie;
45. vzhľadom k tomu, že je potrebné, aby sa pokrok na ceste oblasti smerom k EÚ týkal celej spoločnosti, najmä tvorcov verejnej mienky, vyzýva Radu a Komisiu, aby urýchlene prijali opatrenia na posilnenie spolupráce v oblasti hraničných kontrol ako súčasť širšej stratégie v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí (JHA) pre túto oblasť, ktorej súčasťou by mala byť štúdia o vplyve postupného zmierňovania vízovej povinnosti pre krajiny v oblasti, ktorú vypracuje Komisia a jej závery by mali byť predložené do konca roku 2005; domnieva sa, že štúdia by sa mala zvlášť zamerať na otázku, ako uľahčiť pohyb študentov a zástupcov mimovládnych organizácií a politických orgánov;
46. zdôrazňuje, že krajiny tejto oblasti môžu samy urobiť veľa pre to, aby napomohli ďalšiemu pokroku na ceste k integrácii do EÚ, a to splnením týchto podmienok:
  - spolupráca s ICTY;
  - uskutočňovanie účinnej politiky pre návrat utečencov a vysídlených osôb;
  - dodržiavanie ľudských práv a práv menšín;
  - uskutočňovanie aktívnych politík zameraných na boj proti korupcii, organizovanému zločinu, obchodovaniu s ľuďmi, zbraňami a drogami;
47. konštatuje, že jedným z kľúčových cieľov politiky EÚ by mal byť systematický a postupný presun úloh spojených s realizovaním a riadením pomoci EÚ, väčšie zapojenie miestnych a vnútroštátnych orgánov a postupné zvyšovanie účasti občianskej spoločnosti a demokratických síl, hneď ako na to budú mať dané krajiny dostatočný

potenciál;

48. vyzýva všetky krajiny regiónu, aby spolupracovali na koordinovaní regionálnej infraštruktúry, pretože rozvoj tohto sektora je veľmi dôležitý pre hospodársku integráciu regiónu;
49. vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že stále sa v plnom rozsahu nezrealizoval návrat utečencov a vnútorne presídlených osôb;
50. je naďalej vážne znepokojený hromadným odchodom mladých ľudí a odlivom mozgov z oblasti a s tým súvisiacou úrovňou chudoby a nezamestnanosti;
51. poznamenáva, že mýnové polia na Balkáne sú stále závažnou prekážkou rozvoja a integrácie regiónov juhovýchodnej Európy, a hoci sa v uplynulých rokoch urobil kus úspešnej práce, opatrenia EÚ zamerané na odstraňovanie mín musia v krajinách tejto oblasti naďalej pokračovať, aby bolo možné splniť cieľ Ottavskej konvencie a do roku 2010 vyhlásiť, že oblasti sú odmínované;
52. zastáva názor, že rozvoj a podpora skutočnej občianskej spoločnosti je nevyhnutným faktorom na posilňovanie demokratických orgánov a vydláždenie cesty k úplnému zmiereniu strán;
53. dôrazne vyzýva Komisiu, aby predložila konkrétny projekt na vytvorenie oblastí s väčšou slobodou pohybu medzi susednými oblasťami, čo povedie k rozvoju cezhraničnej a regionálnej spolupráce;
54. dôrazne vyzýva Komisiu, aby propagovala a podporovala vytváranie partnerských programov na úrovni obcí a podporovala všetky činnosti zamerané na uľahčenie vzájomných kontaktov medzi rôznymi aktérmi v EÚ a krajinami, ktoré sa zúčastňujú na procese stabilizácie a pridruženía;
55. vyzýva na okamžité zahájenie dialógu medzi všetkými zúčastnenými politickými činiteľmi o štatúte Kosova a teší sa na hmatateľné výsledky týchto rozhovorov;
56. dôrazne vyzýva krajiny západného Balkánu, aby prijali a uplatňovali Kódex správania sa štátov EÚ pri vývoze zbraní;
57. poveruje predsedu Parlamentu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a kandidátskych krajín, všetkým vládam a parlamentom v oblasti, koordinátorovi EÚ pre Pakt stability, osobitným predstaviteľom EÚ v oblasti, osobitnému predstaviteľovi OSN v Kosove, OBSE a Rade Európy.